

Algemene Beschouwingen Algemeen Belang – Begroting 2026

Voorzitter,

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de ambtelijke organisatie. De begroting is wederom een omvangrijk en zorgvuldig samengesteld document. Dank aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen.

De begroting 2026 laat een uitstekende financiële positie zien. De reserves zijn verdubbeld, het resultaat is positief, en we staan bovenaan in landelijke vergelijkingen. Een prestatie waar het college trots op mag zijn. Maar als fractie van Algemeen Belang stellen wij de vraag: waar is de balans tussen sparen en investeren?

Wij constateren dat er veel geld over is, maar weinig nieuw beleid. In onze ogen had er meer gedaan kunnen worden voor onze inwoners. Of zijn de lokale heffingen te hoog geweest? Geen enkele inwoner profiteert van een hoge spaarrekening van de gemeente. De middelen zijn er, maar de uitvoering blijft achter. Dit is overigens niet de eerste keer dat we dit aangeven, maar eerder een herhaling van onze algemene beschouwingen in 2023 en 2024.

Uitvoering en beleid: handen aan de ploeg

Alhoewel het te summier is, zien we gelukkig toch dat er steeds meer beleid wordt omgezet in concrete uitvoering. Dat juichen wij toe. Het is goed te zien dat de handen steeds vaker aan de ploeg worden gezet. Graag noemen wij enkele concrete voorbeelden:

Gebiedsontwikkeling Valkenburg-Oost: Er is een aanvullend werkbudget van €165.000 opgenomen voor het opstellen van een grondexploitatie en ontwikkelstrategie voor het Berkelplein. Dit is een belangrijke stap richting realisatie van woningbouw en parkeervoorzieningen.

De reconstructie van de Beckerswei in Sibbe die bijna volledig is afgerond en waarbij dezelfde aannemer kan gaan starten in Schin op Geul.

De vergroening van het centrum van Valkenburg. Waarbij er samen met inwoners is gekeken naar passende beplanting.

Nieuwbouw Samenwerkend Kindcentrum Berg: De bouw is gestart in 2025 en wordt in het voorjaar van 2026 opgeleverd. Een concreet voorbeeld van investeren in onderwijshuisvesting en leefbaarheid in de kernen.

Speelruimteplan: Nieuwe speeltuinen in Sibbe, Schin op Geul, Vilt en Berg worden in 2026 gerealiseerd. Dit draagt bij aan jeugdbeleid en leefbaarheid, en sluit aan bij het meer betrekken van jongeren bij hun leefomgeving.

Openbare ruimte en uitstraling

De kwaliteit van het openbaar groen in de kernen is onder de maat, zeker in vergelijking met het centrum van Valkenburg alwaar het ook regelmatig te wensen overlaat. Wij vragen het college: welke maatregelen zijn genomen om verslonzing van nieuw aangelegde groenstroken te voorkomen? Denk aan afval, hondenpoep en het algehele straatbeeld. Er is voldoende budget beschikbaar voor onderhoud van wijken, kernen en het centrum. Laten we dit dan ook ten gunste van de inwoner en bezoeker laten komen!

Afval en circulaire economie

Voorzitter, graag willen wij een positief geluid afgeven rondom de dynamische inzamelfrequentie van afval. Dat is logisch en kostenbewust. Maar GFT-afval om de twee weken ophalen werkt niet in appartementen en kernen met grote tuinen, zeker niet in de snoeimaaanden. Hier moet maatwerk komen. Graag een reactie van de wethouder hierop.

Cultuur

Wij hebben inmiddels vernomen dat de afspraken met het Openluchttheater (OLT) voor 2026 naar tevredenheid tot stand zijn gekomen. Inwoners zijn netjes geïnformeerd middels een brief. Het is nu afwachten op het nog op te stellen functieprofiel waarbij er rekening gehouden gaat worden met cultuur, natuur en leefomgeving. Dat stemt ons positief. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat het voortbestaan van het OLT voor ons van groot belang is. Het OLT is niet alleen een cultureel icoon, maar ook een plek die onze gemeente verbindt en bezoekers aantrekt. Wij blijven ons inzetten om deze unieke voorziening te behouden en verder te versterken.

Voorzitter, het gemeenschapshuis in Berg en Terblijt is inmiddels overgenomen door een exploitant. Hoewel dit een prettige locatie is, brengt het wel extra kosten met zich mee voor verenigingen. Wij stellen daarom voor om te onderzoeken of verenigingen binnen de gehele gemeente één keer per jaar aanspraak kunnen maken op een huurtoeslag voor een bijzondere activiteit, zodat zij hun maatschappelijke rol kunnen blijven vervullen.

Het afgelopen jaar is in de commissie besproken dat verenigingen geen evenementensubsidie ontvangen voor activiteiten die binnenshuis plaatsvinden. Daarbij is benadrukt dat zaalhuur voor veel verenigingen één van de grootste kostenposten is.

Daarom is destijds ook aangegeven dat bij binnenactiviteiten gewerkt moet worden met een toeslag om deze kosten op te vangen.

Daarnaast vragen wij het college: Is een constructie zoals de blokhut in Sibbe ook een optie voor Berg en Terblijt? Dit zou een duurzame oplossing bieden en de sociale cohesie in deze kern versterken. Graag een reactie van de wethouder hierop.

Voorzitter, wij zien dat de begroting jaarlijks wordt geïndexeerd, en ook de belastingen die wij opleggen aan onze inwoners stijgen mee. Wij zijn van mening dat ditzelfde principe ook zou moeten gelden voor subsidies. Alles wordt duurder – van huur tot energiekosten – en verenigingen en maatschappelijke organisaties voelen die druk net zo goed. Een jaarlijkse, structurele indexering van subsidies is daarom noodzakelijk om hun continuïteit te waarborgen. Kan de wethouder dit toezeggen?

Wonen en ruimtelijke ontwikkeling

Wat is de stand van zaken rond de Plenkertstraat, de Chinese zaak en panden van Mommers? Ook in Sibbe en aan de Kruisstraat zijn ontwikkelingen gewenst. Wij vragen om een update. Algemeen Belang staat voor meer betaalbare woningen voor starters en senioren, en voor het omvormen van leegstaand vastgoed tot woningen. Wij vragen het college: hoe staat het met de uitvoering van het Programma Wonen 2025–2050? Zijn hier nog nieuwe ontwikkelingen te melden?

Sociaal domein

Voorzitter, graag willen wij complimenten geven voor het met succes instellen van het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Dit is een mooi voorbeeld van beleid dat direct bijdraagt aan gelijke kansen. Echter willen wij ook aandacht vragen voor de bereikbaarheid van minimaregelingen en preventie van financiële problemen. Hoe kijkt de wethouder aan tegen het instellen van een gratis bibliotheekabonnement voor mensen in de participatiewet? Graag een reactie van de wethouder hierop.

In onder andere de commissie Algemene Zaken en Middelen van 3 november jongstleden is uitgebreid gesproken over het ophalen van oud papier door verenigingen binnen onze gemeente. Dit dossier lijkt zich steeds meer te ontwikkelen tot een juridisch vraagstuk. Wij willen echter benadrukken dat het hier in de kern gaat om verenigingen die een essentieel onderdeel vormen van onze lokale samenleving. Hun inzet is van grote waarde – sociaal, maatschappelijk én economisch.

Wij zijn dan ook verheugd over de toelichting van de wethouder in de commissie, waarin werd aangegeven dat verenigingen tot 2027 aanspraak kunnen maken op het zogenoemde garantiebedrag. Wij zouden dit graag verlengd zien tot en met 2027, zodat zowel de

gemeente als de verenigingen voldoende tijd krijgen om gezamenlijk te werken aan een duurzame oplossing voor de lange termijn.

In dat kader willen wij wijzen op een interessante aanpak in Venray. Daar is tijdens de begrotingsbehandeling besproken dat verenigingen een mogelijkheid behouden om oud papier en karton te verzamelen, maar niet meer door huis-aan-huisinzameling. In plaats daarvan wordt gekeken of verenigingen op hun eigen terrein – bijvoorbeeld bij een clubgebouw – een container kunnen plaatsen. De gemeente bemoeit zich niet met deze inzamelpunten; de vereniging regelt zelf de locatie en het transport naar een afvalverwerker. Omwonenden en leden brengen hun papier zelf naar de container. De gemeente garandeert daarbij een vaste kiloprijs, zodat verenigingen financieel zekerheid hebben.

Wij vragen ons af of een vergelijkbare constructie ook in Valkenburg aan de Geul mogelijk is. Dit zou verenigingen in staat stellen om betrokken te blijven, zonder dat juridische obstakels de samenwerking belemmeren. Waar andere politieke partijen vasthouden aan dit juridisch kader kijken wij graag alvast vooruit naar oplossingen.

Daarnaast willen wij een suggestie doen die verder kijkt dan alleen het ophalen van oud papier. Is het mogelijk om verenigingen en vrijwilligers de kans te geven zich te laten opleiden tot toezichthouder of verkeersregelaar? Hun inzet zou dan ook een plek kunnen krijgen binnen het nog op te stellen evenementenbeleid. Immers, evenementen kunnen niet bestaan zonder de inzet van vrijwilligers.

Wij vragen het college dan ook om te verkennen:

- Hoe verenigingen die nu actief zijn bij het ophalen van oud papier, in bredere zin betrokken kunnen worden bij gemeentelijke activiteiten.
- Of een model zoals in Venray – met containers op eigen terrein en een gegarandeerde kiloprijs – ook hier toepasbaar is.

Graag ontvangen wij een reactie van de wethouder op deze punten.

Sport

Voorzitter, met betrekking tot SV Geuldal hebben wij begrepen dat er inmiddels huurafspraken zijn gemaakt voor de opstal. Wij gaan ervanuit dat het college, om realisatie in juni/juli 2026 mogelijk te maken, al pro forma vergunningen heeft aangevraagd. Kan het college bevestigen:

1. Wat de huidige stand van zaken is rondom deze afspraken?
2. Of de benodigde vergunningen inderdaad pro forma zijn aangevraagd?
3. Of de planning voor realisatie in juni/juli 2026 haalbaar blijft?

Graag een reactie van het college.

Voorzitter, bent u recent nog eens in Berg en Terblijt geweest?! Waar wij blij zijn dat er bij SV Geuldal concrete stappen worden gezet, moeten wij helaas constateren dat dit bij het tenniscomplex in Berg en Terblijt nog niet het geval is. De banen daar liggen er inmiddels zo slecht bij dat het meer lijkt op een plek voor urban gardening dan op een sportaccommodatie. Voorzitter, dit is niet het beeld dat past bij een gemeente die sport en bewegen wil stimuleren.

Wij ontvangen dan ook graag een duidelijke stand van zaken betreffende de dossiers Tenniscomplex Berg en Terblijt en TP Geuldal.

De bijdrageregeling die per 1-1-2023 in gebruik is heeft tot nu toe slechts één vereniging (TTV Falco) kunnen ondersteunen, en dat betrof een beperkte investering.

Voor verenigingen met grotere investeringen werkt deze regeling echter niet. We spreken bij veel accommodaties over opstallen van circa 65 jaar oud. De eigen bijdrage van 25% kan – bij investeringen van deze omvang – oplopen tot ongeveer € 110.000. Dit bedrag zal gefinancierd moeten worden. Bij de actuele rente leidt dit tot fors hogere jaarlasten, waardoor contributies met minimaal 25 à 30% zouden moeten stijgen. Dat kan niet de bedoeling zijn, zeker nu we allemaal zo positief staan tegenover het aanstaande Volwassenenfonds.

Laten we daarom ook meer kijken naar de regio's die werken met een huurconstructie, waarbij accommodaties voldoen aan de huidige normen.

Daarnaast verzoeken wij om de teamontwikkeling, het ledenaantal en de veldcapaciteit nogmaals naast elkaar te leggen op basis van de actuele cijfers, zodat een actuele en objectieve afstemming mogelijk is rondom de behoefte aan kunstgrasvelden in Valkenburg aan de Geul.

Een **herijking van 'Valkenburg aan de Geul beweegt'** is hierbij op zijn plaats – en wel met enige spoed.

Wij benadrukken daarbij nadrukkelijk dat lopende projecten – vervanging drainage Veld B Walram, aanbrengen kunstgras SV Geuldal, vervanging bovenlaag Veld A Walram (incl. drainageherstel) en Veld A Berg – hun geplande doorgang moeten houden en niet vertraagd mogen worden door deze herijking.

De coalitie zal betreffende deze onderwerpen dan ook een motie indienen in tweede termijn.

Energiebeheer en duurzaamheid

Voorzitter, zijn we nog steeds sponsor van Vattenfall? De gemeente betaalt momenteel hoge prijzen voor het energiecontract, en dat roept vragen op. Wat is de actuele stand van zaken rond het energiebeheer? Wij vragen nadrukkelijk om versnelling in de verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark en de realisatie van meer breed toegankelijke laadpalen.

Tot slot

Er is weinig uitvoering en veel geld over. Waarom is er niet meer aandacht voor de zaken die Algemeen Belang nauw aan het hart liggen? Denk aan:

- Strategische aankopen
- Onderhoud en uitstraling van de openbare ruimte, zowel in het centrum als ook zeker in de kernen.
- het opplussen van het mergelfonds
- Het versterken van de sociale basis, zoals het faciliteren van meer activiteiten in gemeenschapshuizen voor jong en oud, met spreiding over de week (weekagenda), en het koesteren van vrijwilligers die deze voorzieningen draaiende houden.

Wij roepen het college op: investeer in onze inwoners, onze dorpen en onze leefomgeving. De middelen zijn er. Nu de daad nog bij het woord.